

**PARLEMENT BRUXELLOIS
BRUSSELS PARLEMENT**

**Integraal verslag
van de interpellaties
en de vragen**

**Commissie voor de
Binnenlandse Zaken,**

**belast met de Plaatselijke Besturen,
de Veiligheid en Preventie, de Erediensten,
de Administratieve Vereenvoudiging,
het Bezoldigd Vervoer van Personen
en de Brandbestrijding en
Dringende Medische Hulp**

**VERGADERING VAN
DINSDAG 12 NOVEMBER 2024**

ZITTING 2024-2025

**Integraal verslag
van de interpellaties
en de vragen**

**Commission des
Affaires intérieures,**

**chargée des Pouvoirs locaux,
de la Sécurité et de la Prévention,
des Cultes, de la Simplification
administrative, du Transport rémunéré de
personnes et de la Lutte contre l'incendie et
l'aide médicale urgente**

**RÉUNION DU
MARDI 12 NOVEMBRE 2024**

SESSION 2024-2025

Afkortingen en letterwoorden

bbp - bruto binnenlands product

BECI - Brussels Enterprises Commerce and Industry

Cocof - Franse Gemeenschapscommissie

DBDMH - Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp

FOD - Federale Overheidsdienst

Forem - Waals tewerkstellingsagentschap

GGC - Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

KMO - kleine en middelgrote ondernemingen

MIVB - Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel

ngo - niet-gouvernementele organisatie

NMBS - Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen

OCMW - Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn

Riziv - Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering

RVA - Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

VDAB - Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

VGC - Vlaamse Gemeenschapscommissie

VUB - Vrije Universiteit Brussel

Sigles et abréviations

PIB - produit intérieur brut

BECI - Brussels Enterprises Commerce and Industry

Cocof - Commission communautaire française

Siamu - Service d'incendie et d'aide médicale urgente

SPF - service public fédéral

Forem - Office wallon de la formation professionnelle et de l'emploi

Cocom - Commission communautaire commune

PME - petites et moyennes entreprises

STIB - Société de transport intercommunal bruxellois

ONG - organisation non gouvernementale

SNCB - Société nationale des chemins de fer belges

CPAS - centre public d'action sociale

Inami - Institut national d'assurance maladie-invalidité

ONEM - Office national de l'emploi

VDAB - Office flamand de l'emploi et de la formation professionnelle

VGC - Commission communautaire flamande

ULB - Université libre de Bruxelles

Het **integraal verslag** bevat de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling - *cursief gedrukt* - verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de directie Verslaggeving. De vertaling is een samenvatting.

Publicatie uitgegeven door het
Brussels Hoofdstedelijk Parlement
Directie Verslaggeving
Tel. 02 549 68 00
E-mail criv@parlement.brussels

De verslagen kunnen geraadpleegd worden op
www.parlement.brussels

Le **compte rendu intégral** contient le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs. Les traductions - *imprimées en italique* - sont publiées sous la responsabilité de la direction des comptes rendus. La traduction est un résumé.

Publication éditée par le
Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale
Direction des comptes rendus
Tél. : 02 549 68 00
E-mail : criv@parlement.brussels

Les comptes rendus peuvent être consultés à l'adresse
www.parlement.brussels

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Mathias Vanden Borre

4

aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

betreffende de alarmerende situatie van de gemeentelijke financiën.

Bespreking – Sprekers:

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA)

De heer Bernard Clerfayt, minister

Mondelinge vraag van de heer Benjamin Dalle

6

aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

betreffende het opkomstpercentage tijdens de laatste gemeenteraadsverkiezingen.

SOMMAIRE

Demande d'explications de M. Mathias Vanden Borre 4

à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

concernant la situation alarmante des finances communales.

Discussion – Orateurs :

M. Mathias Vanden Borre (N-VA)

M. Bernard Clerfayt, ministre

Question orale de M. Benjamin Dalle 6

à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

concernant le taux de participation aux dernières élections communales.

1103 Voorzitterschap: de heer Vincent De Wolf, voorzitter.

Présidence : M. Vincent De Wolf, président.

1105 **VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER MATHIAS VANDEN BORRE**

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. MATHIAS VANDEN BORRE

1105 **aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,**

à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

1105 **betreffende de alarmerende situatie van de gemeentelijke financiën.**

concernant la situation alarmante des finances communales.

1107 **De heer Mathias Vanden Borre (N-VA).**- De 45e editie van de Belfiusstudie 'Lokale financiën' schetst een somber beeld van de financiële situatie van de Brusselse gemeenten. Belfius had trouwens bijzonder veel moeite om de Brusselse gemeentefinanciën in kaart te brengen aangezien slechts zes van de negentien Brusselse gemeenten dit jaar zijn gestart met een volwaardige begroting. Voor het tweede jaar op rij keurde de gemeenteraad van Sint-Joost-ten-Node pas in september zijn begroting voor dit jaar goed. Zo heeft de armste gemeente van België de voorbije negen maanden maandelijks maar één twaalfde van het budget van het vorige jaar kunnen spenderen en geen broodnodige investeringen kunnen doen.

M. Mathias Vanden Borre (N-VA) *(en néerlandais).*- *La situation financière des communes bruxelloises est inquiétante. Ainsi, seulement six communes sur dix-neuf ont entamé l'exercice avec un budget complet. Saint-Josse-ten-Noode, par exemple, n'a approuvé son budget qu'en septembre et n'a donc pas pu réaliser certains investissements indispensables.*

Les communes bruxelloises ont vu leur équilibre financier se dégrader et leurs réserves s'éroder. Onze des dix-neuf communes font actuellement l'objet d'un plan de gestion et dix communes présentent un déficit budgétaire, contre seulement quatre en 2023.

Par ailleurs, en raison de crises successives, les communes bruxelloises ont été confrontées à une hausse sans précédent des frais de fonctionnement et de personnel, et les pensions constituent pour elles une véritable épée de Damoclès.

Au lieu de chercher elles-mêmes des solutions, les administrations communales attendent le secours des niveaux politiques supérieurs.

Quelles sont les communes qui n'atteignent pas l'équilibre budgétaire légalement requis ? Quelles communes ont-elles déjà signalé des difficultés dans la préparation du budget pour l'exercice 2025 ?

Où en est le projet de réforme de la dotation générale des communes ?

1109 De responsabiliseringsbijdrage verdubbelde van 50 miljoen euro in 2021 tot 101 miljoen euro in 2024. Ramingen wijzen er bovendien op dat ze de komende jaren nog sterk zal toenemen: in 2028 zou ze 176 miljoen euro bedragen.

Au lieu de chercher elles-mêmes des solutions, les administrations communales attendent le secours des niveaux politiques supérieurs.

Quelles sont les communes qui n'atteignent pas l'équilibre budgétaire légalement requis ? Quelles communes ont-elles déjà signalé des difficultés dans la préparation du budget pour l'exercice 2025 ?

Où en est le projet de réforme de la dotation générale des communes ?

financiële tegemoetkoming in de pensioenlasten en het loslaten van het principe dat de begroting in evenwicht moet zijn.

Welke gemeenten halen het wettelijk verplichte budgettaire evenwicht niet? Welke gemeenten gaven al aan dat ze moeilijkheden ondervinden bij de opmaak van de begroting voor het dienstjaar 2025?

Tijdens de vorige bestuursperiode was er sprake van een hervorming van de algemene dotatie aan de gemeenten. Daarnaast werd de mogelijkheid geopperd om een systeem van gedifferentieerde opcentiemen op de onroerende voorheffing in te voeren. Hoeveel staan die plannen?

De voorbije decennia nam het gewest het saldo van de gemeenten op in het saldo van de zogenaamde entiteit 2. Het neemt dus de verantwoordelijkheid voor de overschotten of de tekorten van de gemeenten. Kunt u toelichten wat de gevolgen daarvan zijn, gezien de verslechterde financiële situatie van de gemeenten en het gewest zelf?

Hebben alle gemeenten die onder gewestelijke financiële voogdij staan een positief advies gekregen van de begeleidingscomités voor hun begroting 2024? Zo niet, welke gemeenten kregen geen positief advies en wat moeten die ondernemen?

1111 De heer Bernard Clerfayt, minister.- Vijf gemeenten hebben een gewone begroting voor het jaar 2024 ingediend met een algemeen deficitair resultaat, dat de resultaten van de voorgaande jaren omvat. Het gaat om de gemeenten Anderlecht, Sint-Agatha-Berchem, Evere, Vorst en Schaerbeek.

Momenteel heeft nog geen enkele gemeente aan mijn kabinet of aan de administratie gemeld dat ze moeilijkheden ondervindt bij de opmaak van de begroting voor het jaar 2025. De gemeenten onder beheersplan zullen sowieso bij de opmaak van hun begroting worden begeleid door de gewestelijke inspectie.

De regering heeft tijdens de voorbije regeerperiode geen akkoord bereikt over de hervorming van de algemene dotatie aan de gemeenten. Er is evenmin een consensus gevonden over de invoering van een wettelijk kader voor gedifferentieerde opcentiemen op de onroerende voorheffing, zoals dat in Vlaanderen bestaat.

1113 In het Europees stelsel van rekeningen (ESR) maken de plaatselijke besturen inderdaad, net als de gemeenschappen en gewesten, deel uit van entiteit 2. De financieringstekorten van de Brusselse gemeenten hebben dus een impact op het ESR-saldo van entiteit 2. Daar zijn echter geen wettelijke implicaties aan verbonden voor het gewest of de gemeenten. Het globale ESR-saldo van het Brussels Gewest lag in 2023 op 1,8 miljard euro, waarbij slechts 15% voor rekening was van de gemeenten en 85% van het gewest. Het probleem ligt in eerste instantie niet bij de gemeenten.

Bij de opmaak van het stabiliteitsprogramma moeten afspraken worden gemaakt over de resultaten die de plaatselijke besturen

Au cours des dernières décennies, la Région a inclus le solde des communes dans le solde de ce que l'on appelle l'entité 2. Elle prend donc en charge les excédents ou les déficits des communes. Quelles sont les conséquences de ce dispositif, notamment pour les finances de la Région, elles-mêmes détériorées ?

Toutes les communes sous tutelle financière régionale ont-elles reçu un avis positif des comités d'accompagnement pour leur budget 2024 ?

M. Bernard Clerfayt, ministre (en néerlandais).- Pour 2024, Anderlecht, Berchem-Sainte-Agathe, Evere, Forest et Schaerbeek ont présenté des budgets ordinaires avec un résultat global en déficit. Actuellement, aucune commune n'a fait état de difficultés concernant l'établissement des budgets 2025.

Concernant la réforme de la dotation générale aux communes ainsi qu'un cadre légal relatif aux centimes additionnels différenciés sur le précompte immobilier, aucun accord n'a encore été trouvé.

Le solde de l'entité 2 du système européen des comptes nationaux et régionaux (SEC) inclut en effet les déficits des communes bruxelloises. Cependant, il n'y a pas d'implications juridiques et les communes ne représentent que 15 % du solde SEC de la Région.

Par ailleurs, les objectifs individuels des Régions, des Communautés et des pouvoirs locaux n'ont pas encore été définis au sein du Comité de concertation.

moeten bereiken, maar in de praktijk heeft het Overlegcomité nog geen akkoord kunnen vinden over de individuele doelstellingen van de gewesten, gemeenschappen en plaatselijke besturen.

De vijf gemeenten onder beheersplan hebben een positief advies gekregen van de begeleidingscomités voor hun begroting 2024. Ze hebben zich ertoe verbonden een traject te volgen dat hen opnieuw naar een begrotingsevenwicht zal leiden. Dat moet uiteraard opgevolgd worden.

1115 **De heer Mathias Vanden Borre (N-VA).**- Op het eerste gezicht kan ik uit uw antwoord nog niet veel opmaken. U verwees naar de gemeenten met een algemeen tekort. Op het einde van uw betoog zei u dat die een traject moeten volgen, maar u laat in het midden of dat een succesvol resultaat zal opleveren.

Ik wil het kort hebben over het ESR-saldo, dat in 2023 voor entiteit 2 een globaal tekort van 1,8 miljard euro vertoonde. Het Brussels Gewest nam 85% van dat tekort voor zijn rekening, de gemeenten 15%. U gaat daar nogal gemakkelijk over, alsof het probleem niet zozeer bij de gemeenten ligt. Toch is 15% van 1,8 miljard een significant bedrag. Dat verdient wel degelijk aandacht, zeker gelet op de taken die de gemeenten moeten uitvoeren. De burgemeesters en de lokale besturen geven trouwens zelf aan dat ze de laatste decennia steeds meer taken van het gewest krijgen doorgeschoven zonder dat daar enige financiering tegenover staat.

U beweert dus dat er geen groot probleem is bij de gemeenten. Sta me toe om u tegen te spreken op grond van de cijfers uit de Belfiusstudie en de cijfers die u zelf aanhaalt.

U hebt trouwens nog steeds niet geantwoord op de vraag wat er nu uiteindelijk moet gebeuren om de problemen op te lossen. Ik hoop dat de nieuwe regering daar werk van zal maken, want Brussel staat voor enorme uitdagingen.

1119 **De heer Bernard Clerfayt, minister.**- Ik kan alleen herhalen dat achttien van de negentien gemeenten ofwel een begroting in evenwicht hebben, ofwel zich in een traject bevinden om een begrotingsevenwicht te bereiken. Er is maar één gemeente die momenteel nog met moeilijkheden kampt. Het wordt de taak van het gemeentebestuur en van de nieuwe meerderheid in Sint-Jans-Molenbeek om een begroting in evenwicht goed te keuren.

- *Het incident is gesloten.*

1123 **MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BENJAMIN DALLE**

1123 **aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,**

Enfin, les communes sous plan de gestion ont reçu un avis positif des comités d'accompagnement pour leur budget 2024 et se sont engagées à viser à nouveau l'équilibre budgétaire.

M. Mathias Vanden Borre (N-VA) (en néerlandais).- *J'aimerais revenir sur le solde SEC de l'entité 2, qui affichait pour 2023 un déficit global de 1,8 milliard d'euros, dont environ 15 % était imputable aux communes, un montant non négligeable. Ce point mérite qu'on s'y attarde, surtout au vu des tâches qui incombent aux communes et qui ont substantiellement augmenté au cours des dernières décennies, sans aucun financement supplémentaire.*

En résumé, vous prétendez qu'il n'y a pas de problème majeur au niveau des communes et vous ne proposez toujours aucun moyen de remédier à la situation. J'espère que le prochain gouvernement prendra la situation à bras-le-corps.

M. Bernard Clerfayt, ministre (en néerlandais).- *Sur les dix-neuf communes, dix-huit ont soit un budget en équilibre, soit sont sur la bonne voie pour y parvenir. Seule Molenbeek-Saint-Jean rencontre encore des difficultés à cet égard.*

- *L'incident est clos.*

QUESTION ORALE DE M. BENJAMIN DALLE

à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

1123 **betreffende het opkomstpercentage tijdens de laatste gemeenteraadsverkiezingen.**

1125 **De heer Benjamin Dalle (cd&v).**- Op 13 oktober 2024 gingen honderdduizenden Brusselaars stemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen. Naast burgers met de Belgische nationaliteit moesten ook de buitenlanders die in het Brussels Gewest gedomicilieerd zijn en zich als kiezer hebben ingeschreven, zich naar het stembureau begeven.

In tegenstelling tot Vlaanderen, waar stemmen bij de gemeenten en provincieraadsverkiezingen nu optioneel is, geldt de opkomstplicht nog steeds voor de gemeenten van het Brussels Gewest, net zoals voor die van het Waals Gewest. Maar zoals bij elke verkiezing constateerden we ook dit keer dat een zeer groot aantal mensen niet kwam opdagen. De verplichting om op 13 oktober in het stembureau te verschijnen, gold uiteraard zeker ook voor de voorzitters en bijzitters van de stembureaus.

Wat zijn de definitieve cijfers voor alle Brusselse gemeenten wat het aantal geregistreerde kiezers op 13 oktober betreft en het aantal mensen dat daadwerkelijk heeft gestemd? Hoeveel procent heeft niet gestemd?

Hoe is dat percentage geëvolueerd ten opzichte van de laatste twee gemeenteraadsverkiezingen, die van 2012 en 2018? Zijn er op dat punt grote verschillen tussen de gemeenten?

Hoeveel voorzitters en bijzitters waren er opgeroepen in het Brussels Gewest? Wat is het percentage niet-verantwoord verzuim? Welke sancties werden of zullen worden opgelegd aan overtreders?

Heeft het Brussels Gewest een campagne gevoerd om de Brusselaars aan te moedigen om aan hun opkomstplicht te voldoen en zo ja, in welke vorm?

1127 **De heer Bernard Clerfayt, minister.**- Voor de gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober registreerden zich 649.575 kiezers, van wie er 517.162 werkelijk gestemd hebben. Het onthoudingspercentage bedraagt dus 20,38%.

In 2018 bedroeg dat percentage 15,73% en in 2012 ging het over 17,14%. Dat is dus een sterke stijging met bijna 5 procentpunt vergeleken met de laatste gemeenteraadsverkiezingen.

Voor de verschillen per gemeente zal ik de tabellen met het opkomst- en het onthoudingspercentage van 2012, 2018 en 2024 per gemeente aan de commissievoorzitter sturen. U krijgt ook een exemplaar.

Zeer beknopt kunnen we opmerken dat in 2024 en 2018 Oudergem het hoogste opkomstpercentage had, met respectievelijk 85% en 87,5%, terwijl Sint-Jans-Molenbeek in 2024 met 76,3% de laagste opkomst liet noteren. In 2018 en 2012 had Elsene de laagste opkomst met respectievelijk 82% en 80%.

concernant le taux de participation aux dernières élections communales.

M. Benjamin Dalle (cd&v) *(en néerlandais).*- *Le 13 octobre dernier, des centaines de milliers de Bruxellois se sont rendus aux urnes, qu'il s'agisse de citoyens belges ou de citoyens étrangers inscrits comme électeurs.*

Contrairement à la Flandre, la Wallonie et la Région bruxelloise ont maintenu le vote obligatoire pour les élections communales et provinciales. Pourtant, un grand nombre d'électeurs, mais aussi des présidents de bureaux de vote et des assesseurs, ne se sont pas présentés.

Quel est le taux d'abstention pour l'ensemble des communes bruxelloises ? Quelle est l'évolution de ce pourcentage par rapport aux élections communales de 2012 et 2018 ? Y a-t-il de grandes différences entre les communes ?

Combien de présidents de bureaux de vote et d'assesseurs avaient été convoqués ? Quel est le pourcentage d'absence injustifiée ? Des sanctions sont-elles prévues pour les contrevenants ?

La Région bruxelloise a-t-elle mené une campagne pour encourager les Bruxellois à respecter leur obligation de vote ?

M. Bernard Clerfayt, ministre *(en néerlandais).*- *Le 13 octobre dernier, 517.162 électeurs sur 649.575 inscrits ont effectivement voté. Le taux d'abstention était de 20.38 %, soit 5 % de plus qu'en 2012 et 2018.*

Un tableau détaillé par commune pour les trois derniers scrutins communaux est transmis au secrétaire de commission.

In 2012 had Sint-Pieters-Woluwe verhoudingsgewijs het meeste daadwerkelijke stemmers.

1131 Op de aantallen en de aan- of afwezigheid van voorzitters en bijzitters heeft Brussel Plaatselijke Besturen geen zicht. Gezien de gemeentelijke autonomie bepalen de gemeenten zelf hoeveel ze er nodig achten. Over het verzuim van de betrokkenen moeten alle hoofdbureaus een lijst invullen van afwezigen die geen geldige reden hebben. Die lijsten worden naar het parket gestuurd, dat beslist om al dan niet te vervolgen. Zelf heb ik geen enkele informatie daarover.

Om de burgers aan te moedigen om te gaan stemmen, kende het Brussels Gewest via een projectoproep iets meer dan 145.000 euro toe aan dertien Brusselse verenigingen. Zij moesten daarmee de Brusselaars informeren over de gemeenteraadsverkiezingen en hen aansporen om te gaan stemmen. De projecten waren gericht op burgers met stemplicht in het algemeen, Belgen, buitenlanders, jongeren en burgers met een beperkte mobiliteit. Als u mij daar een schriftelijke vraag over stelt, kan ik u een overzicht van de betrokken vzw's bezorgen.

1133 **De heer Benjamin Dalle (cd&v).**- Uw antwoord is zeer helder, maar ook verontrustend. Meer dan 20% van de Brusselse kiesgerechtigden ging niet stemmen. Zes jaar geleden bedroeg dat cijfer nog meer dan 15%, wat ook al verontrustend was.

We moeten vaststellen dat een aanzienlijk deel van de Brusselse bevolking blijkbaar niet geïnteresseerd is om te stemmen en de opkomstplicht naast zich neerlegt. Dat moet ons tot nadenken stemmen.

In Vlaanderen werd de opkomstplicht afgeschaft voor de gemeenteraadsverkiezingen. Die beslissing kwam er na een lang debat en zal grondig worden geëvalueerd. Het zou interessant zijn om die evaluatie te volgen.

Ongeveer een derde van de Vlamingen ging niet stemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen. Ondanks de opkomstplicht trok dus ook een vijfde van de Brusselse kiesgerechtigden niet naar het stembokje. Het is goed dat er een aantal campagnes werden gevoerd om burgers warm te maken voor de verkiezingen. Ik zal nog navragen welke organisaties daarbij betrokken waren. Het is belangrijk dat we die campagnes voortzetten voor de volgende gemeenteraadsverkiezingen en er het middenveld bij betrekken. We moeten ervoor zorgen dat alle Brusselaars op de hoogte zijn, ook de kwetsbare groepen waar u naar verwees. Dat is een aandachtspunt voor de komende jaren.

1137 **De heer Bernard Clerfayt, minister.**- Ik laat het aan de sociologen en politicologen over om te onderzoeken waarom burgers niet kwamen stemmen en wat de verschillen tussen Vlaanderen en Brussel zijn. We weten wel dat er een verband is tussen het opkomstpercentage en het inkomen. Dat geldt zowel in Vlaanderen en Wallonië als in Brussel. In rijkere gemeenten is de opkomst hoger dan in armere gemeenten.

Le nombre de présidents et d'assesseurs est défini souverainement par chaque commune en vertu de l'autonomie communale. La liste des absences non justifiées est transmise au parquet, qui décide s'il y a lieu d'engager des poursuites. Je ne dispose d'aucune information à ce sujet.

Pour encourager les citoyens à voter, la Région bruxelloise a octroyé un peu plus de 145.000 euros à treize associations bruxelloises.

M. Benjamin Dalle (cd&v) (en néerlandais).- *Un taux d'abstention de 20 % est très inquiétant et indique que bon nombre de citoyens bruxellois ne se sentent pas concernés par le vote obligatoire. Celui-ci a été supprimé pour les élections communales en Flandre, une décision qui a fait suite à de longs débats et dont il sera intéressant de suivre l'évaluation.*

Je déposerai une question écrite pour connaître les associations qui ont été chargées d'encourager les citoyens à voter. Ces campagnes doivent être poursuivies afin de s'assurer que tous les Bruxellois, y compris les plus vulnérables, soient informés.

M. Bernard Clerfayt, ministre (en néerlandais).- *S'il revient aux sociologues et politologues d'étudier les raisons de l'abstention, il existe un lien avec les revenus : les communes les plus riches affichent le taux de vote le plus élevé.*

Peut-être la succession rapide de deux scrutins a-t-elle également suscité une lassitude, d'autant que les premières

Misschien speelde er ook een zekere verkiezingsvermoeidheid mee. De organisatie van twee verkiezingen zo snel na elkaar heeft sommigen misschien doen afhaken, vooral omdat de resultaten van de eerste verkiezing uitblijven. Er is nog steeds geen federale en geen Brusselse regering.

De verdere analyse is zoals gezegd voor de sociologen en politicologen. We zullen de resultaten van die analyse allicht binnen een paar maanden kunnen lezen.

- *Het incident is gesloten.*

élections n'ont pas encore permis la formation d'un gouvernement fédéral ou bruxellois.

- *L'incident est clos.*